

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 18. Quatuor alia oppida Fidem recipiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

*Ducem alii
Baptismum
recipiunt.*

*Multi pagi
idem bene-
ficium ad-
piscuntur.*

CAPUT
XVII.
Numero-
sum Dia-
guitarum
oppidum ad
Christi par-
tes transit.

*Barbarorum
inconstantia.*

*Sociorum
periculum.*

CAPUT
XVIII.
Quatuor
alia oppida
fidem reci-
piunt.

*Edes Soli
dicata de-
struuntur.*

iverant, ad oppidum redeuntibus: quos cum ad deditioem sollicitassent, nullum repugnantem experti sunt: ducentis hominibus se Christo publicâ fide & primo Sacramento obligantibus. Cum de Crucis opprobrio inquireretur, & nullum facile indicium reperiretur, Socii dissimulatione usi, in presentiarum fati habuere, si abjurato palam ab omnibus sacrilegio, in commune Crucis honor assereretur. Sparsâ deditioem famâ, complures Ethnicorum pagi, vicinorum imitatione, nunciis ad Socios missis, postulavere, ut, concessio Baptismate, in eandem Christi Fidem se receptum venirent: quod non ægrè, imperatâ singulis pagis antiquorum rituum abolitione, & inductis Christianis legibus, fecere.

HIS rebus sine tumultu peractis, eò iter direxere, quò accersebantur ab Indis, numerosius oppidum habitantibus, eoque ferocioribus: mille & amplius Diaguitarum capita erant, qui adventantibus Patribus sese obviam ex Oppido effudere, oblongas Cruces, quò se ejus Candidatos profiterentur, manu omnes præferentes. Extra Oppidum amplissimum spatium floribus & arcibus triumphalibus ornaverant, per quos inter choreas, gratulationes, & vocum hilaria, in domum paratam inducti Socii, omne genus leguminum, & gallum gallinaceum, palmare gentis donum, pro cibatu accepere; & vicissim ab Romero laudati, luculentâque Oratione ad Christo fidem dandam invitati sunt: nemine Christiano Oratori gestibus & voce non applaudente. Hæc mane: sed cadente Sole longè alia rerum facies fuit: nam sive epoto liberiùs vino, sive præstigiatorum suasionibus, oppidi Magnates magno comitatu, eoque cultu, quo cædem perpetrare solent, ad Socios ventitavere; ad quos Romerus intrepidè conversus, per interpretem monet, ut depositâ barbarie tandem Christum agnoscant: nec vellent pertinacitate corrumpere occasionem è duro Dæmonis jugo sese eximendi. Plura dicere paratum Barbarus, inter suos ferocissimus, interpellat, vociferans, se neutiquam permissurum, ut populares sui, quod Christianæ legis Candidatis imperari solebat, comam, capitis ornamentum & militum insigne, dimittant; & indignum videri, si ornata plumis suorum capita in templorum aditu, Hispanorum more, nudare egerentur: denique Majorum more se velle vivere. Nec plura effatus, cum cætero comitatu è Sociorum conspectu ex inopinato se proripit. Socii, hæc denunciatione non dubii grande sibi imminere discrimen, summum Numen per preces invocant, mortem, aut vitam ex ejus nutu expectantes. Non vana fuit imploratio Numinis, nam sequenti mane iidem Barbari, evaporato per somnum vino, ad Socios unâ se conferunt, præterita diei inter hilaria transacta ebrietatem excusantes. Idem cum Oppidi Primores assererent, & certatim baptizandos pueros offerrent, magna alacritas ex recenti periculo animos pervasit Sociorum, qui, dissimulatâ injuriâ, ætate grandioribus facile concessere, ut pro libitu comam alerent, dummodò, superstitionis ritibus abjuratis, Christianos mores admitterent. Mirum dictu! tanta omnium consensio fuit, ut inter paucos dies supra mille capita, recepto Baptismo, Christo se subdiderint, & trecenta conjugum paria se legitimi Matrimonii vinculo adstrinxerint.

VOLAVERAT novitatis fama ad alios quatuor Ethnicorum pagos, qui, accersitis Sociis, per nuncios affirmavere, si venirent, nihilo se aliis in suscipiendo Christo fore tardiores, & comam omnes, in signum obsequii, quod alii detrectaverant, posituros. Eò properantibus Sociis, municipes ex singulis pagis effusi, viarum obstacula, per tres integras leucas, honoris & commoditatis ergò, amorem venere, summi Dei Sacerdotes magnâ hilaritate ubique excipientes. Facta in his Oppidis Ethnicorum omnium per Baptismum expiatio est. De quorum antiquis ritibus cum inquireretur, repertum Solem ab universa gente adorari, in cujus cultum plumarum fasciculos, in ædiculis erectos, animalium cruore aspergebant. Casiquiorum animas post mortem in planetas, plebeiiorum verò & brutorum in minores stellas, verti autumabant. Porro, ut aliquo insigni facto ostenderent, se antiquos mores sincerè detestatos fuisse, jussi sunt à Patribus Soli dicatam domum

funditus

funditus eversum ire. Nec mora, uno omnes impetu in fanum ruunt, impia anathemata refigunt, in frustra omnia comminuunt, atque diu ex ludibrio consputa, magno plausu concremant. Fanorum loco successere, in omnibus Oppidis, Cruces parentibus in locis erectæ, ad quarum pedes Neophytorum corpora sepeliebantur, & preces Christianæ quotidie recitabantur: frendente demone, ibi victoris Christi trophæum erigi, ubi tot annis Deo debitum honorem tyrannicè usurpaverat.

Nec dæmon diu tenuit iram, quin graves in Socios procellas excitaret: nam cum sub id tempus urbis Saltensis Sub-præfectus, fortè arbitratus, Romero præsentè, Diaguitas minis feroces futuros, imperatum misisset, servitia ex valle numeratò mittenda; ita gentem exacerbavit, ut conspiratio in Socios conflaretur, inceptoribus maximè præstigiatoribus, palàm vociferantibus, eandem esse Sociorum & reliquorum Hispanorum rationes, adunatis consiliis, gentem omnem servitutis jugo opprimere volentium: Religionem Christianam, certam esse ad perdendam libertatem viam: eò vergere Tucumania Expratoris filii, Socios comitantis, adventum, sub umbrâ Sacerdotum suas terras & vires explorantis: actum esse de re, nî malum in ortu opprimatur. Hæc & similia dum deblaterarent, clavis & sagittis arreptis, unius Oppidi municipes ad Socios mactandos procurunt, patraissentque eandem, nî senex Barbarus, apud populares autoritate pollens, repressisset impetum, monens, ne se precipitarent in certam gentis perniciem: Socios Jesu Hispani esse caros, & quamvis Hispani vindictam omitterent, inimicum habituros Christianorum Deum, cujus legatos & Sacerdotes mactassent. Valuit Senis autoritas, non tantùm ad reprimendum impetum, sed etiam ad exprimendam subiti furoris pœnitentiam: quare, positis armis, Neophyti ad Socios pergunt, orantes, ut conceptam ex amore libertatis ferociam excusent, quâ libertate nihil haberent in terris pretiosius. Socii professi nihil se de intentato servitio rescivisse, daturusque operam, ne cui recepta Religio fraudi foret, antequam resurgeret aliunde malum, eò unde discesserant redeuntes, periculo se subduxere. Vix abierant, cum monentur de alterius Oppidi municipibus, eadem de causa tumultuantibus, eosque ad necem furiosè quærentibus: quocirca duplicabant itinera, in singula momenta parricidas expectantes. Dum sic fugiunt, post se celerato gradu adproperare vident Barbarum turbato vultu, anhelâ voce Patres inclamantem, rogantemque ut ad interioris vallis pagum retrocedere vellent; inde se missum ab Casiquio, pagi domino, in vitæ & mortis confinio Baptismum totis votis postulante. Quid facerent Socii? Si retroirent, in certa pericula ibant; si ire renuerent, fors Barbarum æternum periturum. Prævaluit unius animæ salus corporum periculis, quibus spretis, per abrupta montium ab nuncio se duci sinunt, & confectis sexdecim leucis, Casiquium cum morte colluctantem reperiunt, quo baptizato, ducenta etiam alia infantium capita Sacris undis abluunt: qui omnes, nemine dempto, peste grassante sublatis, ad Cælos evolârunt. Dum his rebus Socii occupantur, furiosa phalanx, quam paulò antè progressam ad parricidium docuimus; per iter ab Sociis relictum frustra diu vagata, prædam sibi elapsam quærens, frendensque, Oppidam suam repetiit: sed Romerus & socii per diverticula è valle evasere; Deo evidens vitæ discrimen, per majora in speciem pericula, ab fidis capitibus avertente.

IOANNES Romerus Tucumania Episcopum per litteras monuit, ut novello Neophytorum gregi de Pastore provideret: verùm nullus inter Clericos Sacerdos repertus est, qui se Diaguitarum furori committere voluerit. At Ferdinandus Monroius, & Joannes Viana, inter Lullos, ferocitate insignes, excurrentes, animas suas, præ aliarum animarum lucro, viles habuere. In qua gente refigenda (nam nullus Sacerdos, ex quo tempore Alfonsus Barfenâ ante duodecim annos plebrosque baptizaverat, eò ititârât) aut de novo ad Christum reducenda, quid ambo Socii ærumnarum exanthlârint, sigillatim persequeretur, si paribus omnino labori-

CAPUT

XIX.

Socii apud
Diaguitas
de vitâ pe-
riclitantur.

Conspiratio
in Socios
conflatur.

Barbari senis
autoritate
sedatur.

Sociorum
intrepida
audacia.

Ducenti in-
fantes ba-
ptizati
moriuntur.

CAPUT

XX

Lulli & alia
gentes ex-
coluntur.